Zaaknummer: 0098196255
Documentnummer: 0098647269

gemeente Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Portefeuillehouder	Den Hartigh
Griffier	0561-691**220**
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	1
Begrotingswijziging	
Stukken ter inzage	

ONDERWERP

Regioanalyse Ooststellingwerf en Weststellingwerf
(Eindrapport adviesbureau Berenschot d.d. 23-08-2024)

REDEN VOORSTEL

☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. Kennis te nemen van de Regioanalyse Ooststellingwerf en Weststellingwerf;
b. Aan het college de opdracht te geven om een uitvoeringsplan op te stellen en deze vervolgens voor te leggen aan de raad.

BIJLAGEN (worden meegezonden)

1. Regioanalyse Ooststellingwerf en Weststellingwerf, eindrapport Berenschot d.d. 23 augustus 2024 (I-zaaknr. 0098644651).

Aan de gemeenteraad

INLEIDING

De overstap naar duurzame energie (energietransitie) vraagt om een sterk en aangepast energiesysteem. Tot 2050 moet ook in onze gemeente het energiesysteem flink worden uitgebreid en veranderd. Dit betekent dat we goed moeten weten wat nodig is, prioriteiten moeten stellen en het (tijdig) maken van de juiste keuzes.

In de werkvergadering met uw raad van 15 oktober jl. heeft u meer informatie van Liander ontvangen over het project NuLelie. Betreffende de vertraging van de uitbreiding van het elektriciteitsnet in onze gemeente.
Het is erg belangrijk om er alles aan te doen om de (mogelijk) negatieve gevolgen voor inwoners, ondernemers en de uitvoering van projecten zo beperkt mogelijk te houden.

In ons collegeprogramma ‘Samen blijven bouwen aan een sterk Weststellingwerf’ kondigden wij al aan dat wij met het laten uitvoeren van een systeemstudie meer grip willen krijgen op dit complexe probleem. Met het goedkeuren van de Voorjaarsnota 2024 heeft uw raad, het binnen ons collegeprogramma hiervoor gereserveerde geld, alsnog daadwerkelijk beschikbaar gesteld (collegeprogramma, thema 6, stelpost Klimaat en Duurzaamheid).

Samen met Ooststellingwerf hebben wij bureau Berenschot opdracht gegeven om deze systeemstudie uit te voeren. De resultaten van deze systeemstudie staan in de Regioanalyse Ooststellingwerf en Weststellingwerf (eindrapport Berenschot d.d. 23 augustus 2024).
Wij bieden u hierbij dit eindrapport aan. Daarnaast geven we u met dit voorstel een overzicht van hoe wij de aanbevelingen uit het rapport willen uitvoeren.

De gevolgen van de Regioanalyse, zoals de gevolgen voor de energietransitie in het algemeen, kunnen we niet alleen aanpakken. We werken intensief samen met onder andere Liander, OWO, de FET (Friese Energie Tafel) en de provincie Fryslân. Ook die samenwerking zal in de komende tijd cruciaal zijn om de gevolgen van de systeemstudie goed op te vangen.

ARGUMENTEN

a.1) Deze Regioanalyse geeft voor de netbeheerder en de twee gemeenten een beeld van de komende ontwikkelingen en de gevolgen voor de energie-infrastructuur.
Ook in onze gemeente is de energietransitie in volle gang. Woningen worden steeds vaker vooral all-electric voorzien van warmte. Het aantal elektrische auto’s neemt toe. Er wordt steeds meer duurzame elektriciteit opgewekt met zonneparken, op daken van bedrijven en op woningen (Weststellingwerf zit in de top 5 van gemeenten met de meeste woningen waar zonnepanelen op zijn aangebracht). Ook zijn steeds meer ondernemers bezig om qua verwarming en productieprocessen de overstap te maken van aardgas naar het gebruik van elektriciteit.
Dit alles trekt een zware wissel op de huidige energie-infrastructuur. Het loopt tegen grenzen aan, het piept en kraakt aan alle kanten.

a.2) Deze Regioanalyse geeft voor het gebied Oost- en Weststellingwerf tot 2035 inzicht in energievraag en -aanbod, en wat dat betekent voor de benodigde energie-infrastructuur (elektriciteit en gas).
De beperkingen op onderstation-niveau, hoog- en midden-spanning nemen toe, ook door vertraging van de uitvoering van het NuLelie-project. Er zijn grote investeringen nodig om knelpunten in de energie-infrastructuur tegen te gaan en op te lossen. Binnen een krappe arbeidsmarkt en oplopende uitvoeringskosten moet er veel werk worden verzet. In de werkvergadering van 15 oktober jl. heeft Liander uw raad hierover ook geïnformeerd en is inzichtelijk gemaakt wat dat op dit moment voor onze gemeente betekent.

b.1) De Regioanalyse geeft een aantal aanbevelingen die de huidige problemen van de netcongestie beter beheersbaar maken en positief bijdragen aan het bouwen van een toekomstbestendige energie-infrastructuur:

- *Gemeente en netbeheerder moeten samenwerken in planvorming en energie- infra structuur integraal meenemen;*
- *Creëren van meer capaciteit en infrastructuur;*
- *Zekerheid noodzakelijk om groengas-productie van de grond te krijgen, gemeente en netbeheerder kunnen hierin een rol spelen;*
- *Gemeente en netbeheerder kunnen effectiever omgaan met het elektriciteitsnet stimuleren.*

De problemen zijn groot. Op dit moment (medio sept. 2024) is er in onze gemeente op een aantal aansluitingen al een transportbeperking (22 aansluitingen voor levering en 26 aansluitingen voor terug-levering).
Door spanningsproblemen is terug-levering van elektriciteit ook niet altijd mogelijk.
De verwachting is dat steeds vaker nieuwe, grootschalige (energie)projecten uitgesteld moeten worden. Door beperkte transportactiviteit kunnen deze projecten niet worden aangesloten op het elektriciteitsnet. De wachttijden gaan oplopen.

De aanbevelingen en reeds lopende acties zullen in een meerjaren uitvoeringsplan worden opgenomen.
De planning is om in Q1 2025 een eerste concept versie gereed te hebben.
Hiervoor zal met Ooststellingwerf worden samengewerkt.

Onderwerpen die in ieder geval in het meerjaren uitvoeringsplan aan de orde zullen komen zijn:
- Het verbeteren van informatiedeling tussen netbeheerder en onze gemeente;
- Proactief ruimte reserveren voor energie-infrastructuur;
- Capaciteit onderstation Wolvega;
- Inzet batterijsystemen;
- Buurtrealisatieplannen voor het bijplaatsen transformatorstations
- Het besparen van energie is onderdeel van de oplossing;
- Mogelijkheid warmtenetten;
- Windenergie als onderdeel van de energiemix;
- Groengas als onderdeel van de energiemix;
- De regioanalyse is input voor de Provinciale meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK Fryslân);
- Energiehubs op bedrijventerreinen.

KANTTEKENING

a.1) De energietransitie is een complex en langdurig proces waarbij de regioanalyse Ooststellingwerf en Weststellingwerf slechts een momentopname is.
De problematiek blijft lastig en de toekomst onzeker. De ervaring heeft inmiddels geleerd dat maatschappelijke ontwikkelingen van grote invloed kunnen zijn op de energietransitie en daarmee dus ook op het functioneren van energiesysteem. Zo leidde de eerdere energiecrisis tot een grote besparing op het energieverbruik, maar op onderdelen gelijktijdig tot een versnelde elektrificatie, met alle problemen van dien. Vervolgens beperken deze problemen de economische groei en hebben daarmee wellicht ook een negatief effect op de welvaart.
Binnen de nu gegeven omstandigheden geeft voorliggende regioanalyse inzicht in waar de problemen liggen, waar ze zich op termijn kunnen gaan voordoen en welke bijdrage wij kunnen leveren aan het oplossen en voorkomen. De hiervoor aangedragen aanbevelingen pakken wij op.
Deze Regioanalyse wordt periodiek herzien/bijgesteld (naar verwachting tweejaarlijks), en vormt binnen de provinciaal/landelijk plannings- en uitvoeringssystematiek, mede de basis voor investeringen in het energiesysteem in onze gemeente.

AANPAK/UITVOERING

De aanpak/uitvoering van de in de Regioanalyse opgenomen aanbevelingen zullen nader worden uitgewerkt in een op te stellen uitvoeringplan.
Het ligt in de planning om Q1 2025 een eerst concept versie op te leveren.

COMMUNICATIE

Wij blijven uw raad, inwoners en ondernemers informeren over de ontwikkelingen rond het huidige energiesysteem.

DUURZAAMHEID

Een in alle facetten optimaal functionerend energiesysteem leidt tot een succesvollere energietransitie en daarmee tot het adequaat terugdringen van de uitstoot van het schadelijke CO2 (planet).
Door daarbij ook proactief te blijven inspelen op ontwikkelingen en nieuwe inzichten worden de maatschappelijke kosten niet onnodig hoog (profit). Het geeft daarmee onze inwoners en ondernemers meer handelingsperspectief (people).

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING

De kosten voor het (blijven) uitvoeren van een aantal van de in dit raadsvoorstel benoemde aanbevelingen kunnen we, voor zover we dat nu kunnen overzien, dekken binnen de hiervoor reeds beschikbaar gestelde middelen. We houden u op de hoogte via de reguliere P&C-cyclus.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris,	de burgemeester,
PAANS	VAN DE NADORT

Zaaknummer: 0098196255

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

a. Kennis te nemen van de Regioanalyse Ooststellingwerf en Weststellingwerf;
b. Aan het college de opdracht te geven om een uitvoeringsplan op te stellen en deze vervolgens voor te leggen aan de raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 december 2024,
de griffier, de voorzitter,